

Садовник Олександр Володимирович
к.е.н, доцент
<https://orcid.org/0000-0002-0865-1161>
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Sadvnyk Oleksandr
PhD, Associate Professor
SHEE “Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman”, Ukraine

АГРОТРЕЙДИНГ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ

AGROTRADING AS AN INTEGRAL PART OF THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF AGRIBUSINESS ENTERPRISES

Анотація

Розглядається сутність та місце агротрейдингу в аграрних підприємствах, його вплив на ефективність діяльності. Додатково визначені основні складові агротрейдингу, які формують розвиток економіки підприємств агробізнесу.

Ключові слова: трейдинг, агротрейдинг, агробізнес, ринок, бізнес-процеси, ризик

Summary

The essence and place of agrot trading in agricultural enterprises, its influence on efficiency of activity are considered. The main components of agrot trading that form the development of the economy of agribusiness enterprises are identified.

Key words: trading, agrot trading, agribusiness, market, business processes, risk

Сучасний стан агробізнесу в Україні можна охарактеризувати як галузь, що динамічно розвивається, має експортно-орієнтований вектор, є вагомою рушійною силою в розвитку економіки країни та практично єдиною стресостійкою галуззю на фоні останні світових економічних викликів. Разом з цим в агробізнесі спостерігається зміна структури виробництва продукції, яка обумовлена як ринковими трендами так і специфікою українського економічного сьогодення. Агропромислові підприємства зорієнтовані на примноження загального прибутку від виробництва, переробки та реалізації власної продукції. Сьогодні в підприємствах агробізнесу широко використовуються сучасні передові технології з вирощування продукції рослинництва та виробництва продукції тваринництва, спостерігається обмін досвідом та технологіями між лідерами галузі, середняками, фермерами і початківцями. Експерти агробізнесу лише підтверджують загальну аксіому: «сьогодні виробити продукцію не проблема — проблема її ефективно продати». Тому не дивно, що агротрейдинг виходить на ключеві позиції в діяльності підприємств агробізнесу та є невід'ємною складовою розвитку економіки підприємств та країни в цілому.

Класично, трейдинг (з англ. trading — торгівля, комерція) — це процес отримання доходу на фінансових ринках. Наприклад, це діяльність, спрямована на одержання прибутку від різниці на біржовому курсі, шляхом купівлі та продажу валют, акцій та інших цінних паперів. Сутність трейдингу якраз і полягає в найважливішому правилі будь-якої торгівлі — необхідно купити дешевше, а продати дорожче [5]. В той же час, коли ми говоримо про агротрейдинг розуміємо систему, яка гарантує забезпечення основних виробничих потреб агробізнесу через комплектацію бізнес-процесів необхідними матеріально-технічними та фінансовими ресурсами та націлена на підвищення ефективності збуту виробленої/виробленої продукції. Тому місце агротрейдингу в діяльності підприємств агробізнесу можна відобразити наступним чином (рисунок 1).

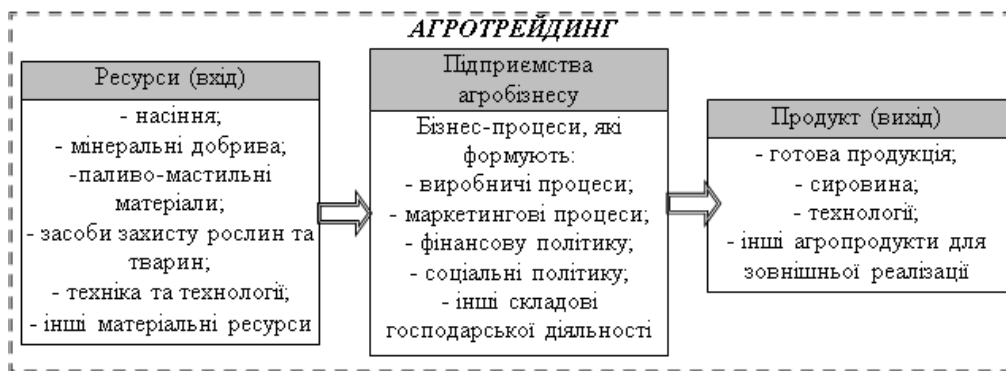

Рис. 1. Місце агротрейдингу в діяльності підприємств агробізнесу (розробка автора)

За своїм змістом агротрейдинг є значно глибшим ніж звичайний класичний трейдинг хоча і має спільні видові форми (скальпінг, середньостроковий, довгостроковий, технічний, фундаментальний). Практично однаковий у них і інструментарій. Проте є ряд особливостей, які визначають ефективність агротрейдингу в підприємствах агробізнесу.

Так, робота аграрного трейдингу пов'язана з волатильністю ринків, балансом попиту та пропозиції в Україні та світі в цілому, світовими біржами (якщо підприємство здійснює продаж агропродукції за кордоном у великих масштабах) тощо. Потрібно розуміти, що агротрейдинг — це не лише встановлення певної націнки (маржі), а робота в умовах значного ризику, коли прорахунок веде до втрати обігових коштів та отримання збитку. Тому серед агротрейдерів є вираз, що «збиткова угода — це теж частина трейдингу» [1]. Іноді підприємству під впливом зовнішніх чинників доводиться працювати в складному, низькомаржинальному сегменті агробізнесу. В таких випадках використовуються інсайдерська інформація чи знання, а агротрейдер знаходиться в постійному пошуку можливостей та «полів» для діяльності [4].

Проте, як засвідчує рисунок 1, формування ефективності діяльності підприємства відбувається не лише при реалізації продукції на сільськогосподарському ринку але і на стадії забезпечення основних виробничих потреб агробізнесу при закупівлі необхідних матеріально-технічних ресурсів та якісному фінансовому плануванні. Потрібно розуміти, що агротрейдинг дає ринку ліквідність та напрямок розвитку не залежно від того, чи це ринок сільськогосподарської продукції чи ринок паливо-мастильних матеріалів, насіння, сільськогосподарської техніки, засобів захисту рослин тощо. Майже всі матеріальні ресурси, які використовуються підприємствами агробізнесу, є предметом біржової гри. Тому стає очевидною поява в Україні ресурсних компаній, які широко асоціюють себе з агротрейдингом. Наприклад, «ОККО Агротрейд», яка була створена у 2016 році, вже сьогодні співпрацює понад з 300 АПК-виробниками, що мають в активі від 30 до 500 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь [2]. Співпраця за форвардною програмою дозволяє отримати аграріям під майбутній врожай якісні мінеральні добрива та пальне.

Проте незалежно від того, чи є агротрейдинг власний (внутрішній) чи залучений (зовнішній), гарантувати розвиток економіки підприємств агробізнесу можливо лише за умови поєднання основних складових даної системи: формування якісної команди фахівців з трейдингу, забезпечення гнучкої стабільної програми фінансування (наприклад, вартість зерна при перевезенні судном місткістю 25–30 тис. тон становить 5–6 млн. дол.), розвиток логістики за найменшим ланцюгом, вибір ринкового сегменту та розвиток інструментарію для утримання даної ніші, прийняття виважених рішень з урахуванням ризиків.

Отже, агротрейдинг є невід'ємною складовою діяльності підприємств агробізнесу, який спроможний забезпечити підвищення загальної результативності діяльності підприємства шляхом оптимізації витратної частини при вирощуванні/виробництві сільськогосподарської продукції, її переробці та реалізації. При цьому ігнорування основних засад агротрейдингу на підприємстві призводить до зниження ефективності діяльності та підвищує ризик отримання збитку.

Література

1. Валентин Сельвесюк: Не нужно путать зернотрейдинг с экспортом зерна [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://elevatorist.com/interview/49-valenti-selvesyuk-ne-nujno-putat-zernotreyding-s-eksportom-zerna>
2. Про компанію [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://www.okko-group.com.ua/companies/aghrotreid>
3. П'ять порад початківцю-агротрейдеру [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: https://agrarnik.com/index.php?option=com_k2&view= item&id=3492:p-yat-porad-pochatkivtsy-ugrotrejderu&Itemid=416
4. Співзасновник Tradomatic: Агротрейдинг в Україні перетворився на складний, низькомаржинальний бізнес [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://agravery.com/uk/posts/author/show?slug=spivzasnovnik-tradomatic-agrotrejding-v-ukraini-peretvorivsa-na-skladnij-nizkomarzialnij-biznes>
5. Трейдинг — що це таке і як відбувається trading онлайн (через Інтернет) + ТОП-5 порад з успішного трейдингу [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://biznescat.com/informatsiia/92-trejding-shcho-tse-take.html>

References

1. Valentyn Selvesiuk: Ne nuzhno putat zernotreidyng s eksportom zerna [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu do resursu: <https://elevatorist.com/interview/49-valenti-selvesyuk-ne-nujno-putat-zernotreyding-s-eksportom-zerna>
2. Pro kompaniiu [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu do resursu: <https://www.okko-group.com.ua/companies/aghrotreid>
3. Piat porad pochatkivtsiu-ahrotreideru [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu do resursu: https://agrarnik.com/index.php?option=com_k2&view= item&id=3492:p-yat-porad-pochatkivtsy-ugrotrejderu&Itemid=416
4. Spivzasnovnyk Tradomatic: Ahrotreidyng v Ukraini peretvoryvsia na skladnyi, nyzkomarzhynalniy biznes [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu do resursu: <https://agravery.com/uk/posts/author/show?slug=spivzasnovnik-tradomatic-agrotrejding-v-ukraini-peretvorivsa-na-skladnij-nizkomarzialnij-biznes>
5. Treidyng — shcho tse take i yak vidbuvaietsia trading onlain (cherez Internet) + TOP-5 porad z uspishnoho treidyngu [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu do resursu: <https://biznescat.com/informatsiia/92-trejding-shcho-tse-take.html>